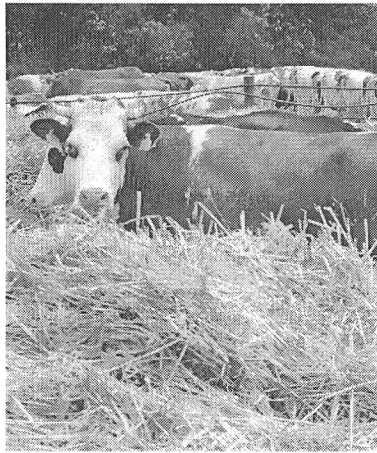

Ринок живої худоби та м'ясної продукції: аналізуємо ціни

Незважаючи на оптимістичні заяви очільників профільного міністерства про позитивні тенденції в скотарстві, продовжується поступове зниження поголів'я великої рогатої худоби як у сільськогосподарських підприємствах, так і в господарствах населення.

О. Варченко, д-р екон. наук, професор,
І. Свиноус, д-р екон. наук, професор,
 Білоцерківський НАУ,
В. Ціхановська, канд. екон. наук, доцент,
 Вінницький НАУ

Поголів'я ВРХ в Україні становило майже 4,602 млн гол. (станом на 1 лютого 2014 р.), що на 2,3% менше, ніж на аналогічну дату 2013 р. Зокрема, поголів'я корів за цей період скоротилося на 1,7% і становило 2,512 млн гол. Найбільше поголів'я ВРХ зосереджено у Вінницькій області — 331,9 тис. тварин. Найчисельніше індустріальне поголів'я утримують на с.-г. підприємствах Полтавської області — 167,5 тис. гол., що на 1,5% менше порівняно з показником на 1 лютого 2013 р.

У господарствах населення утримували 68,8% загальної чисельності ВРХ, у т. ч. корів — 77,6, свиней — 49,9%. У с.-г. підприємствах — 74,8 тис. гол. ВРХ

м'ясного напрямку. Найбільше м'ясної ВРХ зосереджено у Волинській (18,2 тис. гол.) та Чернігівській (12,2) областях.

Поголів'я свиней у господарствах усіх форм господарювання та власності зросло на 3,8% проти показника 2013 р. та становить 7836,1 тис. гол., у т. ч. у с.-г. підприємствах — на 8% (3924,4 тис. гол.) за зниження чисельності у господарствах населення на 0,2% (3911,7 тис. гол.).

Якщо зниження у господарствах корпоративного сектору викликано економічними чинниками, то в населення — соціальними, пов'язаними з міграцією працездатного населення.

У структурі реалізації худоби та птиці на забій с.-г. підприємствами частка птиці всіх видів становила 68,9% (у січні 2013 р. — 67,4%), у т. ч., відповідно, бройлерів — 96,3 (94,9), ВРХ — 7,5 (9,2), свиней — 23,3% (23,2%).

Загальний обсяг вирощування худоби та птиці аграрними підприємствами (окрім малих) збільшено на 13,5%, у т. ч. свиней — на 14,2, птиці — на 15,9, але скороче-

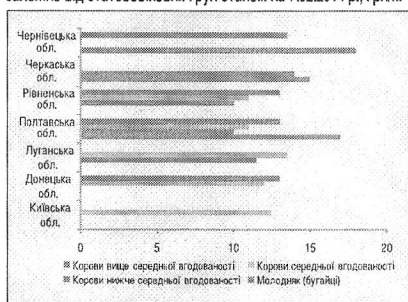
но вирощування ВРХ на 10,3% (у січні поточного року порівняно із січнем 2013 р.).

Загальний обсяг вирощування худоби та птиці порівняно з їхньою реалізацією на забій становив 110,2% (у січні 2013 р. — 112,2%). Така ситуація призводить до відповідного коливання закупівельних цін на ВРХ у лютому поточного року (рис. 1).

Спостерігається незначне зниження цін на **вibraкуваних корів**. Ця обставина викликана зменшенням попиту на низькокатункову яловичину, що здебільшого пов'язано зі зниженням рівня споживання ковбасних виробів. За даними Держстату, за минулий рік в Україні було виготовлено 285,7 тис. т ковбасних виробів, що на 1% менше порівняно із 2012 р.

М'ясопереробні підприємства відзначають зниження попиту на м'ясо-ковбасні вироби. Це пов'язано із низькою купівельною спроможністю українського населення, для якого ковбаси майже пер-

Рис. 1. Рівень закупівельних цін на велику рогату худобу залежно від статевовікових груп станом на 7.02.2014 р., грн/кг

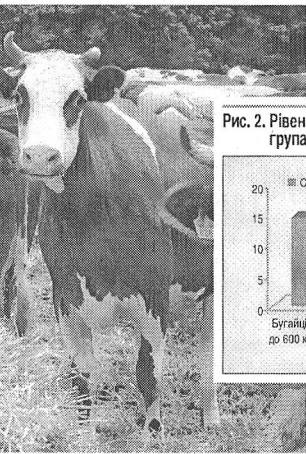
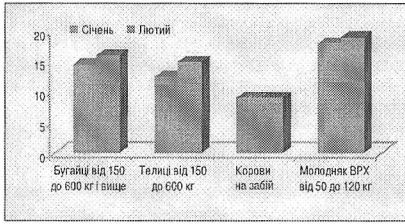

Рис. 2. Рівень закупівельних цін на ВРХ за статевими групами станом на 7.02.2014 р., грн/кг

шочергово стають предметом економії. Крім цього, останніми роками населення надає перевагу споживанню безпосередньо м'яса. Тобто, з одного боку, м'ясопереробні підприємства мають можливість купити якісне відтінжене м'ясо за доступними цінами, а з другого — недостатній споживчий попит не дає їм змоги нарощувати виробництво.

У середньому закупівельні ціни на ВРХ становлять 14 137 грн/т, що на 0,3% нижче ціни на відповідну дату у січні 2014 р., і на 10,8% — проти цінового показника у лютому 2013 р. (рис. 2).

Подібна ситуація проявляється і на ринках живої худоби, де основним продавцем ВРХ є господарства населення, а покупцями — торгові посередники, які реалізують продукти забою с-г тварин на роздрібних продовольчих ринках.

Слід зазначити, що встановився високий рівень закупівельних цін на молодняк ВРХ до 120 кг, що викликано зростанням попиту на молоду телятину та її шкіру.

Значне підвищення ринкових цін на великовагових телиць зумовлене сезонним зростанням попиту на них. Переважна частина придбаних тварин цієї статевові-

кової групи спрямовується на відновлення поголів'я корів господарств населення.

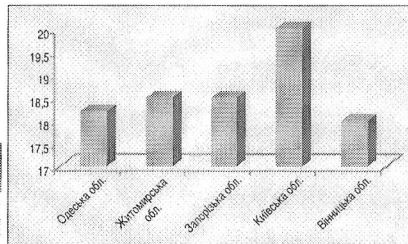
Середня ціна по Україні на високоякісну яловичину (без кістки) — 52,41 грн/кг (станом на 12.02.2014 р.), що на 0,1% нижче показника на відповідну дату січня 2014 р. За тиждень ціна зросла у Києві на 0,3% — 64,34 грн/кг.

Середня ціна яловичини (тазостегнова частина) по Україні — 42,31 грн/кг. За тиждень ціна зросла у м. Севастополі — на 0,9% та Києві — на 0,4% і становить, відповідно, 38,15 та 48,21 грн/кг. Проте у роздрібній торгівлі відмічають незначне підвищення ціни на яловичину (на 0,3%) — 42,35 грн/кг.

Деяка строкатість цін спостерігається на ринку продукції свинарства — в окремих регіонах відбувається незначне зростання закупівельних цін на свиней II категорії та м'ясного типу відгодівлі. Проте в більшості областей цінова ситуація є стабільною.

Враховуючи негативні тенденції на ринку зернових та можливе зниження купівельної

Рис. 3. Рівень закупівельних цін на молодняк свиней станом на 7.02.2014 р., грн/кг

спроможності населення, відбудеться незначне зниження цін на всіх етапах товароруку продукції свинарства від виробника до споживача.

Ціни на товарних свиней на ринках живої худоби залишаються стабільними, що пов'язано як зі зниженням пропозиції з боку господарств населення, так і зниженням попиту з боку кінцевого споживача.

Відбувається відносна стабільність оптово-відпускних цін на свинину II категорії, яка в січні становила 32 грн/кг. Відбувається незначне підвищення роздрібних цін на свинину на 0,3% (проти показника на кінець січня) і становить 42,35 грн/кг. Насамперед, ця обставина викликана зростанням величини витрат збуту.

Відбувається зниження цін на висококатункову свинину на роздрібних продовольчих ринках (на 0,1%). Середня по Україні вартість свинини без кістки становить 48,15 грн/кг. Відмічають стабільність цін на свинину з кісткою та відрубів стегна — у середньому 40,93 грн/кг.

Проте вартість сала на роздрібних продовольчих ринках зростає. За місяць зростання ціни відбулося на 0,3% і становить 20,77 грн/кг. За тиждень ціна зросла в АР Крим — на 1,0% та Закарпатській області — на 0,4%.

Враховуючи політичну та економічну ситуацію в країні, спостерігається подальше вирівнювання цінового співвідношення між свининою та салом, у роздрібній торгівлі та на про-

додольчих ринках — зниження попиту та обсягів реалізації. Це зумовить зростання активності закупівлі молодняку свиней.

Ціна на молодняк свиней за 1 кг живої ваги коливається у межах 30–35 грн/кг, водночас с-г підприємства реалізують їх у межах 17–20 грн/кг (рис. 3).

Ця обставина викликана чинною системою оподаткування та необхід-

ністю придбання оптових партій.

Прогнозується підвищення рівня попиту на молодняк свиней з боку господарств населення, враховуючи запаси зерна та високу ймовірність підвищення рівня самозабезпечення сільського та міського населення.

